

**UCHWAŁA NR XXXV/249/2017
RADY GMINY JABŁONNA**

z dnia 27 grudnia 2017 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
i Narkomanii na 2018 rok**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r., poz. 1875) oraz art. 41 ust 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r., poz. 487 ze zm.) oraz art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z.2017 r. poz. 783 ze zm.) - Rada Gminy Jabłonna uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii na rok 2018 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Jabłonna.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2018 roku.

Przewodniczący Rady Gminy

Roman Dąbek

Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii na 2018 rok

PODSTAWA PRAWNA

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2016, poz. 487 ze zm.).
2. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym art.18 ust.2 pkt. 15 (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875).
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2017 r., poz. 783 ze zm.).
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1769).
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390).
6. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 roku w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz. U. z 2016 r. poz.1492).
7. Uchwała nr XXII/148/2016 Rady Gminy Jabłonna z dnia 13 września 2016 roku w sprawie przyjęcia do realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2023.

WSTĘP

Program zawiera zadania własne gminy wynikające z art. 4¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Opiera się na wytycznych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Narodowym Programie Zdrowia.

W związku z powyższym większość kompetencji i środków finansowych związanych z profilaktyką alkoholową jest zlokalizowanych na poziomie samorządów gmin. To właśnie samorządy gmin mają obowiązek podjęcia działań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Gmina z racji dysponowania wiedzą o problemach swoich mieszkańców oraz dostępnych zasobach, może przedsięwziąć środki zaradcze oraz naprawcze skierowane do społeczności. Działania te ujęte są w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii.

Zadania i cele określone w programie są inicjowane i realizowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powołaną przez Wójta Gminy Jabłonna. Istotą tego programu jest skoordynowana pomoc wszystkim zagrożonym. Pomoc - to znaczy minimalizowanie skutków alkoholizmu, narkomanii, nikotynizmu, przemocy oraz przede wszystkim zapobieganie i profilaktyka. Profilaktyka, jako zespół działań przeciwdziałających zagrożeniom, których wystąpienie lub potęgowanie w przyszłości wydaje się wysoce prawdopodobne, powinna koncentrować się szczególnie na wspieraniu głównych czynników chroniących tj. na edukacji, uświadamianiu i wskazywaniu alternatywnych sposobów radzenia sobie z sytuacją trudną, konfliktową, jak skutecznie bez używek rozładować napięcie i rodzącą się agresję, na wyrabianiu umiejętności mówienia „nie” w sytuacjach, gdy młody człowiek jest poddany presji otoczenia (zwłaszcza kształtowanie silnej więzi rodzinnej, rozwijanie zainteresowań nauką szkolną, sportem, aktywnym spędzaniem czasu wolnego, wzmacnianie gotowości do respektowania norm i wartości). Program ten adresowany jest do osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu, narkotyków i innych używek oraz wszystkich, którzy poprzez występowanie zjawiska uzależnienia doświadczają przemocy w rodzinie. Problemy wynikające z tych patologii obejmują swoim zasięgiem całą populację. Osobnym, szczególnym podmiotem, na który powinno się nakierować wzmożone działania to ci, którzy z racji wieku dopiero zaczynają stawać przed wyborami dotyczącymi ilości i częstotliwości picia, czyli dzieci i młodzież. Młodzi ludzie mają tendencje do podejmowania różnorodnych zachowań ryzykownych dla zdrowia - używanie różnych substancji psychoaktywnych, podejmowanie ryzykownych zachowań seksualnych itp. Warto podkreślić, że właśnie alkohol jest najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży, a piwo najczęściej spożywanym napojem alkoholowym.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii na rok 2018 określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizowania szkód społecznych i indywidualnych wynikających z nadużywania substancji psychoaktywnych. Stanowi również przewodnik dla ludzi i instytucji pragnących zaktywizować swe działania w tej dziedzinie.

Rozdział I.

DIAGNOZA SYTUACJI W GMINIE JABŁONNA W ASPEKcie PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH, NARKOTYKOWYCH I ZWIĄZANYCH Z INNYMI UŻYWKAMI

Dla właściwego ukierunkowania podejmowanych działań konieczne jest opracowanie mapy problemów alkoholowych, narkotykowych i związanych z innymi używkami w gminie. Według stanu na dzień 30.11.2017r. Gmina Jabłonna liczyła 7944 mieszkańców, w tym:

1. osób niepełnoletnich: kobiet – 735, mężczyzn – 818,
2. osób pełnoletnich: kobiet – 3319, mężczyzn - 3072.

W Gminie Jabłonna znajduje się 2 zespoły szkół (szkoła podstawowa z klasami gimnazjalnymi i przedszkole) i 3 szkoły podstawowe, w których w roku szkolnym 2017/2018 roku uczą się:

1. Zespół Szkół w Piotrkowie – szkoła podstawowa – 190 uczniów, przedszkole -57 uczniów, klasy gimnazjalne 64 uczniów;
2. Zespół Szkół w Jabłonie – szkoła podstawowa – 242 uczniów, przedszkole – 119 uczniów, klasy gimnazjalne 79 uczniów;
3. Szkoła Podstawowa w Czerniejowie – 97 uczniów, oddział przedszkolny – 47 uczniów;
4. Szkoła Podstawowa w Skrzynicach – 44 uczniów, oddział przedszkolny – 25 uczniów;
5. Szkoła Podstawowa w Tuszowie- 43 uczniów, oddział przedszkolny – 23 uczniów.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wystawiła w 2015 roku – 3, w 2016 r. - 2, a w 2017 r. - 9 wniosków do sądu o skierowanie na przymusowe leczenie osób uzależnionych od alkoholu mieszkających na terenie Gminy Jabłonna.

W punkcie konsultacyjnym prowadzonym w ramach działań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadzono następującą liczbę rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu 2015 r. - 31, 2016 r. – 34, w 2017 r.- 41.

Z usług psychologicznych do 30.11.2017 r. w punkcie konsultacyjnym w Gminie Jabłonna skorzystała następująca liczba osób:

1. dorosłych:
 - 1) osoby uzależnione – 6,
 - 2) rodziny osób uzależnionych – 8,
 - 3) ofiary przemocy fizycznej (kobiety) – 8,
 - 4) problemy małżeńskie, trudności w komunikacji (pary) – 2 pary,
 - 5) wsparcie po śmierci bliskich – 1.
2. dzieci i młodzież:
 - 1) trudności w relacjach z rówieśnikami – 3,
 - 2) moczenie nocne – 2,
 - 3) zaburzenia snu – 4,
 - 4) trudności w relacjach z rodzicami, i innymi członkami rodziny (przemoc, alkoholizm, kłótnie) – 6,
 - 5) fobia szkolna – 1

11 osób i jedna para korzystała z jednorazowej porady/konsultacji. 7 osób i jedna para korzystała z kilku spotkań/konsultacji. 4 osoby przez okres 6 miesięcy korzystały systematycznie raz w tygodniu z psychoterapii.

W 2015 i 2016 roku Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zakupiła alkomaty do badania poziomu alkoholu w wydychanym powietrzu, które zamontowane zostały na stacjach benzynowych na terenie Gminy Jabłonna. W 2017 roku alkomaty były dostępne dla wszystkich chętnych osób bezpłatnie. Na zakupionych alkomatach w 2017 roku wykonano ponad 1000 badań.

W sierpniu 2017 r. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Jabłonna zorganizowała szkolenie dla sprzedawców napojów alkoholowych na terenie gminy Jabłonna (łącznie 26 punktów sprzedaży alkoholu).

Z danych Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Jabłonie od 1 stycznia 2017 r. do końca listopada 2017 r. do Zespołu wpłynęło 23 niebieskie karty założone przez Komisariat Policji w Bychawie. Procedura niebieskiej karty prowadzona jest w 25 rodzinach w tym 8 niebieskich kart z poprzednich lat. 4 osoby zostały skierowane do GKRPA jako sprawcy przemocy. Zespół wystąpił z 3 wnioskami do Sądu Rodzinnego w Świdniku o wgląd w sytuację rodziny tam gdzie są małoletnie dzieci.

Z danych Komisariatu Policji w Bychawie wynika, że od 1.01.2017 r. do 30.11.2017 r. na terenie Gminy Jabłonna ujawniono 7 kierujących będących w stanie po użyciu alkoholu i 19 kierujących znajdujących się w stanie nietrzeźwości, zatrzymano 15 osób celem wytrzeźwienia w PDOZ KMP w Lublinie oraz przeprowadzono 37 interwencji dot. stosowania przemocy, gdzie sprawcy znajdowali się pod wpływem alkoholu.

Dostępność alkoholu

Gmina Jabłonna posiada ustalony uchwałą Rady Gminy Jabłonna limit punktów sprzedaży alkoholu. Dla punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży wynosi 32, zaś liczba punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży wynosi 5.

Dane dotyczące zezwoleń na sprzedaż alkoholu na terenie Gminy Jabłonna w latach 2015-2017 :

	2015	2016	2017
Liczba punktów sprzedaży napojów (od 4,5% do 18% zawartości alkoholu) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)	25	25	24
Liczba punktów sprzedaży napojów (od 4,5% do 18% zawartości alkoholu) przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne)	3	2	2
Liczba punktów sprzedaży napojów (powyżej 18% zawartości alkoholu) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)	24	24	24
Liczba punktów sprzedaży napojów (powyżej 18% zawartości alkoholu) przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne)	3	2	2
Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)	9	9	12
Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne)	0	0	0
Liczba jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przedsiębiorcom posiadającym zezwolenia	1	1	3
Liczba jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych jednostkom OSP	0	0	0

Jednocześnie uznaje się, że kluczową rolę w ograniczaniu dostępności alkoholu odgrywają:

1. konsekwentny system kontroli rynku obrotu napojami alkoholowymi,
2. konsekwentne egzekwowanie przepisów ustawy związanych z zakresem reklamy alkoholu,
3. systematyczna edukacja sprzedawców w dziedzinie szkód związanych z piciem alkoholu przez młodzież,
4. koncentracja na wszechstronnych oddziaływaniach profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży,
5. ścisła współpraca z instytucjami skupiającymi dzieci i młodzież w celu promowania aktywnego, zdrowego stylu życia.

Czynniki ograniczające realizację zadań:

1. niewłaściwe zaangażowanie obywateli w rozwiązywanie problemów kryzysowych, wykazywanie przez część społeczeństwa obojętności na występujące zjawiska patologiczne takie jak: przemoc domowa u sąsiadów, krzywdzenie dzieci, zakłócanie porządku publicznego, agresja wobec przechodniów,

2. sprzedaż alkoholu nieletnim i nietrzeźwym,
3. łatwy dostęp do alkoholu,
4. niewystarczająca współpraca placówek służby zdrowia z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie wskazywania osób nadużywających alkoholu, pijących szkodliwie lub doświadczających przemocy będąca skutkiem alkoholu o wszczęcie postępowania zmierzającego do motywowania do leczenia odwykowego.

Rozdział II.

CELE I ZADANIA PROGRAMU

Celem strategicznym Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 jest wydłużenie życia w zdrowiu, poprawa zdrowia i związanej z nim jakości życia ludności oraz zmniejszenie nierówności społecznych w zdrowiu. Cele operacyjne Narodowego Programu Zdrowia obejmują m.in. profilaktykę i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi.

Zadania do realizacji powyższego celu operacyjnego:

1. w zakresie przeciwdziałania narkomanii:
 - 1) na rzecz ograniczania stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP - działania informacyjne i edukacyjne,
 - 2) rozwój kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii,
 - 3) profilaktyka: uniwersalna, selektywna, wskazująca.
2. w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych:
 - 1) promocja zdrowia - edukacja zdrowotna, szkolenie kadr.
 - 2) profilaktyka – uniwersalna, selektywna, wskazująca,
 - 3) redukcja szkód, rehabilitacja zdrowotna, społeczna i zawodowa.

Celem głównym programu jest ograniczanie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i używania innych środków psychoaktywnych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Jabłonna oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych.

Cele szczegółowe:

1. **Zwiększenie skuteczności nowoczesnej profilaktyki zintegrowanej poprzez:**
 - 1) koncentrowanie i kompleksowość działań we wszystkich środowiskach (przedszkola, szkoły, środowisko rówieśnicze, rodzina) oraz wzmacnianie czynników chroniących i eliminowanie czynników ryzyka. WSKAŹNIKI: liczba zrealizowanych programów przedszkolnych, szkolnych, rówieśniczych, rodzinnych i wychowawczych, liczba uczestników tych programów, liczba realizatorów.
 - 2) doskonalenie i integrowanie treści programów profilaktyki problemowej zapobiegającej szerokiemu spektrum zachowań ryzykownych. WSKAŹNIKI: liczba zgłoszonych do realizacji programów i zintegrowanej treści programowej.
 - 3) doskonalenie metod i form oddziaływań profilaktycznych oraz stosowanie skutecznych strategii profilaktycznych. WSKAŹNIKI: liczba realizatorów działań profilaktycznych, którzy podwyższali swoje kwalifikacje, liczba programów zawierających nowe metody i formy oddziaływań.
 - 4) monitorowanie działań profilaktycznych. WSKAŹNIKI: liczba zrealizowanych działań monitorujących, liczba uczestników ilość wyników pochodzących z ewaluacji poszczególnych działań, wysokość środków przeznaczonych na realizację działań.
2. **Zwiększanie świadomości społecznej w zakresie problematyki związanej z używaniem substancji psychoaktywnych, poprzez:**
 - 1) edukowanie i informowanie, w tym zwłaszcza edukacja publiczna. WSKAŹNIKI: ilość medialnych akcji informacyjnych, ilość zrealizowanych edukacyjnych programów profilaktycznych adresowanych do ogółu odbiorców, liczba uczestników.

2) promowanie zdrowego stylu życia m.in. poprzez kampanie, festyny, imprezy, zajęcia integracyjne dla mieszkańców Gminy Jabłonna, zwłaszcza dla dzieci i młodzieży. WSKAŹNIKI: liczba kampanii, liczba imprez, liczba uczestników, liczba realizatorów.

3. Ograniczanie dostępności alkoholu i innych środków psychoaktywnych, zwłaszcza wśród młodzieży, poprzez:

- 1) realizację programów profilaktyki uniwersalnej skierowanych do dzieci i młodzieży. WSKAŹNIKI: liczba zrealizowanych programów, liczba uczestników
- 2) działania służb oraz innych podmiotów i osób mające na celu zmniejszenie dostępu osób nieletnich do alkoholu poprzez szkolenia sprzedawców napojów alkoholowych oraz poprzez kontrole sklepów i lokali gastronomicznych pod kątem przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, zwłaszcza, zakazu sprzedaży i podawania alkoholu nieletnim. WSKAŹNIKI: liczba zrealizowanych szkoleń, liczba uczestników, liczba realizatorów szkoleń, ilość przeprowadzonych kontroli, wyniki otrzymane z porównania z wynikami poprzednich kontroli.

4. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób mających problemy związane z używaniem alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych, zwłaszcza dla osób uzależnionych, poprzez:

- 1) udzielanie pomocy psychologicznej w Punkcie Konsultacyjnym. WSKAŹNIKI: ilość przeprowadzonych konsultacji specjalistycznych, zajęć terapeutycznych, warsztatów, treningów, liczba uczestników.

5. Zwiększanie dostępności pomocy rodzinom, w których występują problemy związane z używaniem alkoholu, narkotyków oraz innych substancji psychoaktywnych, w szczególności przed przemocą w rodzinie, poprzez:

- 1) prowadzenie specjalistycznego poradnictwa dla osób i rodzin uwikłanych w przemoc w rodzinie i sytuacje kryzysowe spowodowane nadużywaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych w Punkcie Konsultacyjnym. WSKAŹNIKI: liczba udzielonych specjalistycznych porad/konsultacji, liczba osób korzystających z porad/konsultacji, liczba rodzin korzystających z porad/konsultacji, liczba osób udzielających porad/konsultacji.
- 2) prowadzenie programów i konsultacji edukacyjnych służących zwiększaniu kompetencji i umiejętności wychowawczych w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie i będących w sytuacjach kryzysowych. WSKAŹNIKI: liczba zrealizowanych programów, liczba przeprowadzonych konsultacji, liczba osób, które wzięły udział w programach, liczba osób korzystających z konsultacji, liczba realizatorów programów, liczba osób przeprowadzających konsultacje.
- 3) monitorowanie sytuacji osób/rodzin objętych pomocą oraz procedurą „Niebieskiej Karty”, w których występuje również problem uzależnienia. WSKAŹNIKI: liczba zrealizowanych działań monitorujących, liczba osób/rodzin objętych monitoringiem.
- 4) zapewnienie konsultacji specjalistycznych, psychoterapii, pomocy prawnej rodzinom, w których występują problemy związane z używaniem alkoholu, narkotyków; WSKAŹNIKI: liczba zrealizowanych konsultacji, form terapii, pomocy prawnej, liczba osób korzystających z tych form pomocy, liczba podmiotów współpracujących.
- 5) Poprawa współpracy z instytucjami, organizacjami pozarządowymi, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie poprzez: udzielanie pomocy merytorycznej oraz organizacyjnej podmiotom realizującym zadania Programu. WSKAŹNIKI: liczba udzielonych porad, konsultacji, szkoleń, liczba uczestników, liczba realizatorów szkoleń, liczba podmiotów.
- 6) współdziałanie z instytucjami i organizacjami w realizacji wspólnych przedsięwzięć służących poprawie skuteczności prowadzonych zadań; WSKAŹNIKI: liczba zrealizowanych działań profilaktycznych oraz terapeutycznych, liczba uczestników, liczba współpracujących podmiotów, liczba wspólnie realizowanych zadań.

Zadania Programu:

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

- 1) Podejmowanie działań motywujących do podjęcia leczenia wobec osób uzależnionych od alkoholu:

- a) prowadzenie przesłuchań stron i świadków w celu zgromadzenia materiału dowodowego na potrzeby sądu;
- b) kierowanie osób na badania przez lekarza biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu oraz finansowanie tych badań;
- c) kierowanie osób uzależnionych na leczenie odwykowe;

2) Zwiększenie dostępności oddziaływań terapeutycznych:

- a) wspieranie ruchów samopomocowych zrzeszających osoby uzależnione i współuzależnione;
- b) opracowywanie i wdrażanie programów pomocy osobom uzależnionym po przebytej terapii podstawowej (programy wspierające motywujące trzeźwość, wspieranie procesu zdrowienia osób uzależnionych);
- c) funkcjonowanie Punktu Konsultacyjnego Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jabłonie;
- d) realizacja programów niezbędnych dla dalszego zdrowienia nie finansowanych przez NFZ przeznaczonych dla pacjentów z terenu Gminy Jabłonna po wystąpieniu Zakładów Opieki Zdrowotnej w ramach, których funkcjonują poradnie leczenia uzależnień;

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

1) Udzielanie pomocy rodzinom osób uzależnionych od alkoholu i innych środków psychoaktywnych.

- a) pomoc psychologiczna oraz terapie dla osób i rodzin;
- b) wczesne wykrywanie zagrożeń alkoholowych i innych uzależnień występujących w rodzinach;
- c) dokonywanie przez pracowników socjalnych diagnozy sytuacji w rodzinach dotkniętych problemem alkoholowym i przemocą domową;
- d) informowanie członków rodzin o zagrożeniach wynikających z choroby alkoholowej;
- e) informowanie o formach pomocy świadczonych na rzecz członków tych rodzin;
- f) udzielanie pomocy w kierowaniu wniosków do komisji rozwiązywania problemów alkoholowych; pomoc w przygotowywaniu wniosków procesowych i pozwów do sądu;
- g) pomoc osobom bezrobotnym uzależnionym od alkoholu poprzez pracę społecznie użyteczne; roboty publiczne, prace interwencyjne;
- h) utrzymywanie stałego kontaktu z rodziną uzależnionego w celu monitorowania jego działań;
- i) szkolenie przedstawicieli grup zawodowych stykających się z problemem przemocy domowej i alkoholizmu oraz inne formy spotkań związane z niezbędnym podnoszeniem kwalifikacji;
- j) podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym dla rodziców, których celem jest wspieranie abstynencji dziecka i przygotowanie go do podejmowania świadomych i odpowiedzialnych decyzji związanych z używaniem substancji psychoaktywnych;

2) Pomoc dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym:

- a) zachęcanie i kierowanie uczestników do świetlic środowiskowych wsparcia dziennego dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i przemocą;
- b) organizowanie wypoczynku dzieci i młodzieży na obozach profilaktycznych, koloniach z programem profilaktycznym i innych formach wypoczynku pozwalających na kształtowanie prawidłowych postaw osobowościowych,
- c) alkoholowych oraz działań kontrolnych mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim (w edukacji uwzględnione będą aspekty prawne jak również obszar osobistych motywacji i umiejętności praktyczne np. asertywne odmawianie sprzedaży),

3) Działalność lokalnej koalicji osób, służb, instytucji i organizacji na rzecz rodzin dotkniętych problemem alkoholizmu i przemocy w celu podnoszenia skuteczności podejmowanych działań.

4) Podejmowanie działań wobec osób zagrożonych przemocą domową:

- a) Współpraca z zespołem interdyscyplinarnym między innymi poprzez udział w pracach zespołu i grup roboczych, zgłaszanie osób doświadczających przemocy domowej.
- b) organizowanie i dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym i przemocą (dyrektorów placówek oświatowo -wychowawczych, pedagogów, nauczycieli szkół, kuratorów sądowych, pracowników socjalnych);
- c) organizowanie lokalnych porad, seminariów, konferencji w zakresie pomocy dziecku i rodzinie z problemem alkoholowym;

5) podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

- 1) Realizacja programów profilaktycznych w szkołach dotyczących przeciwdziałania alkoholizmowi, przemocy i innych uzależnień - edukacja dzieci i młodzieży na temat szkodliwości używania środków uzależniających(alkoholu, narkotyków, papierosów) tym zakup materiałów edukacyjnych, sprzętu i produktów niezbędnych do ich realizacji.
- 2) Wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych i terapeutycznych opracowywanych i realizowanych przez młodzież, skierowanych do grup rówieśniczych, w tym zakup materiałów edukacyjnych, sprzętu i środków niezbędnych do ich realizacji;
- 3) Prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, jako alternatywnych form spędzania czasu wolnego;
- 4) Uczestnictwo w lokalnych i ogólnopolskich kampaniach edukacyjnych związanych z profilaktyką uzależnień;
- 5) Realizacja lokalnych programów profilaktycznych skierowanych do mieszkańców Gminy Jabłonna;
- 6) Współorganizowanie oraz dofinansowanie działań promujących styl życia wolny od nałogów: festyny rodzinne i integracyjne, konkursy plastyczne, konkursy wiedzy, zabawy rekreacyjne i sportowe (zakup materiałów edukacyjnych, sprzętu i niezbędnych produktów do organizacji imprez profilaktycznych dla mieszkańców Gminy Jabłonna);
- 7) Tworzenie warunków do powstawania alternatywnych miejsc spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży: kluby młodzieżowe, świetlice, kluby sportowe;
- 8) Organizowanie profilaktycznych spektakli teatralnych dla dzieci i młodzieży ukazujących sposoby walki z uzależnieniami, wspieranie własnych inicjatyw, kół teatralnych itp.;
- 9) Zakup materiałów promocyjnych, informacyjno – edukacyjnych, publikacje, wydawnictwa;
- 10) Podnoszenie kwalifikacji członków Komisji oraz osób współpracujących poprzez udział w szkoleniach i wymiana doświadczeń poprzez organizację spotkań i konferencji;
- 11) Opracowywanie materiałów informacyjnych o możliwościach uzyskania pomocy z zakresu uzależnień na terenie Gminy Jabłonna;
- 12) Edukacja sprzedawców i właścicieli sklepów sprzedających napoje alkoholowe;
- 13) Prowadzenie działań edukacyjnych skierowanych dla rodziców dotyczących przeciwdziałania przemocy i używania substancji psychoaktywnych mających na celu:
 - a) uczenie umiejętności wychowawczych i komunikacji interpersonalnej;
 - b) zwiększanie wiedzy na temat uzależnień i działania środków uzależniających;
- 14) Działania edukacyjne związane z zapobieganiem agresji i przemocy.

4. Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i innych podmiotów o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

- 1) Wspieranie finansowe i merytoryczne instytucji, jednostek samorządu terytorialnego, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych realizujących zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień.
- 2) Współpraca z grupami samopomocowymi (AA i Al-Alon).
- 3) Współpraca z instytucjami pomocy społecznej, szkołami, parafiami oraz innymi organizacjami i jednostkami działającymi na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela posiłkowego.

- 1) Dokonywanie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.
- 2) Kształtowanie właściwych postaw reagowania społeczeństwa w sytuacjach sprzedaży alkoholu a w szczególności sprzedaż alkoholu osobom nieletnim i sprzedaż alkoholu osobom nietrzeźwym.
- 3) Propagowanie właściwej sprzedaży napojów alkoholowych zgodnie z art. 9, art. 13 ust. 2, art.15 ust.1, ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
- 4) Podejmowanie interwencji w przypadku złamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych.
- 5) Sporządzanie opinii w celu wydawania i cofania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Rozdział III.

REALIZATORZY, PARTNERZY, ADRESACI PROGRAMU

Skuteczna realizacja programu wymaga ścisłej współpracy wszystkich instytucji i osób stykających się z problemem alkoholowym i innymi uzależnieniami. Wymaga stworzenia w środowisku pozytywnej atmosfery wokół problemów, które ma rozwiązywać. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ma obowiązek koordynowania tej współpracy, animowania działań i kreowania postaw. Atmosferę wokół jej działalności powinny stwarzać w szczególności władze gminny. Nie bez znaczenia jest przychylność i zaangażowanie służb zajmujących się porządkiem publicznym oraz instytucji zdrowia publicznego.

Rozwiązywanie problemów uzależnień wymaga współdziałania szeregu instytucji, aby skutecznie przeciwdziałać problemom tj. przemocy, alkoholizmu i narkomanii. W Gminie Jabłonna rozwiązywaniem tych problemów zajmują się:

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jabłonie zwana dalej Gminną Komisją,
2. Punkt konsultacyjny – instruktor terapii uzależnień - w Jabłonie dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych tj. członków ich rodzin,
3. Punkt konsultacyjny – psycholog - w Jabłonie dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych tj. członków ich rodzin,
4. Zespoły Szkół, Szkoły Podstawowe i Przedszkola,
5. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jabłonie,
6. Gminne Centrum Kultury w Jabłonie z/s w Piotrkowie,
7. Gminna Biblioteka Publiczna w Jabłonie,
8. Organizacje pozarządowe realizujące zadania z zakresu profilaktyki uzależnień,
9. Kluby Sportowe z terenu gminy realizujące programy profilaktyczne,
10. Komisariat Policji w Bychawie,
11. Ośrodki Zdrowia: w Jabłonie i Chmielu,
12. Poradnia Pedagogiczno- Psychologiczna w Bychawie,
13. Powiatowy Urząd Pracy – Filia w Bychawie,
14. Parafie w Jabłonie, Piotrkowie, Czerniejowie i Chmielu,
15. Zespół interdyscyplinarny,

16. Inne podmioty, a w szczególności: instytucje, organizacje pozarządowe, osoby fizyczne prowadzące działania z zakresu profilaktyki uzależnień.

Adresatami programu są wszyscy mieszkańcy Gminy Jabłonna, a w szczególności:

1. Dzieci i młodzież szkolna.
2. Rodzice, opiekunowie i wychowawcy.
3. Rodziny osób z problemem uzależnień od środków psychoaktywnych.
4. Osoby i rodziny uwikłane w problem przemocy w rodzinie.
5. Osoby pijące nadmiernie, w tym uzależnione od alkoholu.
6. Konsumenci i sprzedawcy alkoholu.

Rozdział IV. ZASADY FINANSOWANIA PROGRAMU

1. Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii są środki finansowe budżetu gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Wysokość kwoty przeznaczonej na realizację Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii na 2018 rok wynosi 100 000,00 zł.

2. Środki gminne przeznaczone na realizację zadań własnych gminy w zakresie pomocy społecznej.

3. Limit wydatków gminnego programu określają obowiązujące przepisy prawa m.in. ustawa o finansach publicznych, ustawa o zamówieniach publicznych.

4. Na podstawie art. 4 ust 2 ustawy realizację Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii w Gminie Jabłonna na rok 2018 powierza się Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Jabłonie.

5. Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii w Gminie Jabłonna na rok 2018 przygotowuje Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Jabłonie i przedstawia je Wójtowi Gminy.

6. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i przemocy w rodzinie.

Udzielać się będzie wsparcia finansowego, rzeczowego i organizacyjnego podmiotom pracującym na rzecz profilaktyki rozwiązywania problemów społecznych. Współpraca ta następować będzie na podstawie złożonych projektów, w trybie zakupu usług profilaktycznych oraz zgodnie z zasadami określonymi ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, jak również zgodnie z rocznym programem i zasadami współpracy Gminy Jabłonna z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

Rozdział V. DZIAŁALNOŚĆ I ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Zadania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

1. Przygotowanie i przedkładanie Radzie Gminy Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii w Gminie Jabłonna.

2. Bieżąca koordynacja wszystkich zadań wynikających z programu.

3. Organizacja i koordynowanie pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz porad dla uzależnionych od narkotyków.

4. Organizacja i koordynowanie pomocy psychospołecznej, prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

5. Organizowanie i koordynacja działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym zakup programów profilaktycznych dla szkół.

6. Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.

7. Współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi w sferze profilaktyki uzależnień.

8. Inicjowanie, wspieranie i finansowanie akcji oraz przedsięwzięć profilaktycznych lub mających na celu aktywne zagospodarowanie czasu wolnego stanowiącego alternatywę dla problemów związanych z alkoholizmem i innymi uzależnieniami.

9. Organizacja wypoczynku dzieci i młodzieży poza rodzinnym środowiskiem skażonym uzależnieniami - udział dzieci i młodzieży w koloniach z elementami profilaktyki i innych formach wypoczynku pozwalających na kształtowanie prawidłowych postaw osobowościowych.

10. Prowadzenie rozmów interwencyjno – motywacyjnych z osobami zgłoszonymi do leczenia odwykowego.

11. Kierowanie osób na przymusowe leczenie odwykowe.

12. Dokumentowanie przypadków przemocy domowej i innej oraz jej archiwizacja.

13. Opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

14. Prowadzenie kontroli przestrzegania warunków sprzedaży, podawania i spożycia napojów alkoholowych.

15. Przeprowadzenie analizy problemów alkoholowych i stanu zasobów w dziedzinie ich rozwiązywania na terenie gminy, wprowadzanie lokalnych inicjatyw.

16. Prowadzenie działalności sprawozdawczej.

17. Szukanie wsparcia zewnętrznego dla działań na rzecz zmniejszania rozmiarów problemów alkoholowych.

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Członkowi Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za wykonywanie wszelkich czynności związanych z realizacją niniejszego programu przysługuje wynagrodzenie w wysokości 100,00 zł.

Wynagrodzenie przysługuje za udział w posiedzeniu Komisji lub kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Podstawą do wypłaty wynagrodzenia za pracę w Komisji jest lista obecności, natomiast w przypadku kontroli przestrzegania przepisów ustawy – podpisany protokół zbiorczy z przeprowadzonej kontroli oraz lista wypłat sporządzona przez sekretarza komisji i poświadczona przez przewodniczącego komisji. W przypadku udziału w posiedzeniu komisji i kontroli punktu sprzedaży alkoholu w jednym dniu przysługuje tylko jedno wynagrodzenie.

Dla członków Gminnej Komisji koszty podnoszenia kwalifikacji z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałaniu przemocy poprzez uczestnictwo w szkoleniach, kursach i konferencjach w całości będą pokrywane ze środków przeznaczonych na działalność Gminnej Komisji.